

## דבר העורכים

גיליון זה יוצא לאור בזמן משבר הקורונה (וזו גם הסיבה לאיחור בהוצאתו), משבר עולמי שפוגע ברקמת החיים של רוב תושבי העולם. בעת זו מתגלה, בפעם המי יודע כמה, חוסן של חברות שונות ומתעצמת ההכרה בחשיבות מערכות החינוך בכלל, ותפקידי היועצים החינוכיים בפרט. היועצים החינוכיים, לצד בעלי תפקידים נוספים, עומדים בחזית המאבק באיום על חוסנם של הילדים שמשפיע על התמודדותן של המשפחות והחברה. היועצים החינוכיים פעלו רבות במהלך המשבר ועם תחילת השיבה למערכות החינוך נקראים לסייע, ביתר שאת, בתחומים מגוונים וחשובים. לעיתים נדרש היועץ לסייע גם בתחומים שאינם באחריותו, דבר העלול לפגוע בתחומי אחריותו המרכזיים. עם זה דווקא תקופה מטלטלת זאת העלתה חילוקי הדעות באשר למהות תפקידיו של היועץ החינוכי, לשלל תפקידיו ולמתח שבין הגמשת התפקיד לגבולות שיש כל העת לסמן בעניין זהות של מקצוע הייעוץ בישראל.

בגיליון הקודם נפרדנו בדמע מד"ר אדריאנה פלדמן ז"ל, מחלוצות היועצות החינוכיות בארץ, שלחמה רבות להגדיר ולזקק את התפקיד הטיפולי של היועצים החינוכיים. בגיליון זה אנו מביאים לפני הקוראים את הרצאתה האחרונה של אדריאנה, שהועברה במכללת אורות ישראל, שבועות ספורים לפני שהחזירה את נשמתה לבורא. דומה שהרצאה זו היא מעין צוואה שמתכתבת עם המתח של תפקידי היועץ החינוכי שבא לידי ביטוי מועצם במשבר זה. תודה לבעלה, משה פלדמן, על עיבוד ההרצאה למאמר.

גיליון זה שופך אור, ולו רק חלקי, על תחומי עבודתו המגוונים של היועץ החינוכי. אפשר לחלק את המאמרים שבגיליון הנוכחי לשלוש קבוצות.

הקבוצה הראשונה מתמקדת בתלמידים הנועצים והיא כוללת את המאמרים האלה: התמודדות יועצות חינוכיות עם מתבגרות שחוו פגיעה מינית בחברה הערבית (ענבר לבקוביץ וסנא כאמל ג'בור), מאפייני הפנייה לעזרה של מתבגרים וצעירים גאים כחלק מתהליך היציאה מהארון (צחי כהן ומשה טטר), פניית תלמידים לעזרת רב בית הספר לאחר אלימות בבית הספר (שולמית הרשקוביץ ויעקב ב' יבלון) והערכת הפעילות של מועצות התלמידים בבית הספר: השוואה בין תפיסות תלמידים פעילים ובלתי פעילים (אסתר כלפון ושלמה רומי).

הקבוצה השנייה עוסקת בהורים: יחסיהם של הורים לילדים מחוננים עם צוותי ההוראה במרכזי העשרה לתלמידים מחוננים (ציפורה שרון בבצייק ויעל קמחי) וחוויות ההורות של אימהות עולות מחבר העמים (יוליה מירסקי ויוליה שיין).

הקבוצה השלישית מעלה שלוש סוגיות הקשורות למורים: חוויותיהן של מורות שנפגעו מהורים באמצעות ווטסאפ (מיכל דולב-כהן, מורן יונה כהן ואוראל אולריך), תפיסת צוות בית הספר את מדיניות ההתאמה לתלמידים עם לקויות למידה (שוע אנגלמן), פיתוח ויישום שאלון למורים העוסק בהערכה עצמית של מעשה ההוראה (סטלה גידלביץ וזהבה ביגמן) ויחסי משפחה-עבודה בקרב נשים חרדיות ונשים חילוניות העובדות במערכת החינוך (שרה רוזנאו ויצחק גילת).

---

דומה ששלוש קבוצות המאמרים האלה מביאים לידי ביטוי את הקשת הרחבה של תפקידיו היועץ ואת מעגלי הסיוע שהוא אמון עליהם: עבודה עם תלמידים, הורים ומורים.

עוד מאפיין מעורר מחשבה של הגיליון הנוכחי הוא שרובם המוחלט של המאמרים נכתבו בידי שני מחברים ויותר, ואולי גם שיתופי הפעולה מאפיינים אותנו היועצים.

תודתנו, בראש וראשונה, למחברים שמאמריהם התקבלו לפרסום; לא פחות מהם למחברים שמאמריהם לא התקבלו לפרסום; לסוקרים שעמלו רבות להביא את המאמרים לידי פרסום; למכללת שאנן ולנשיא העומד בראשה, פרופ' יחיאל פריש, על ההוצאה לאור של כתב העת ולצוות המכללה שעמל על ההוצאה: גב' תמי יהושע, גב' יפעת פישר וגב' רבקי עמר.

להתראות בגיליון הבא.

שלכם,

סמדר ושרגא